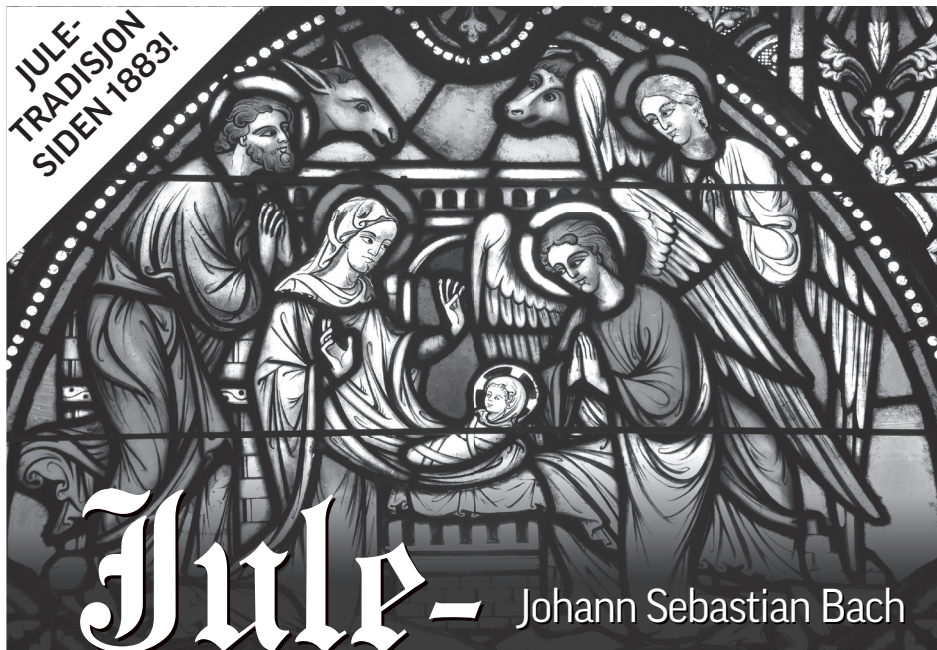

JULE-
TRADISJON
SIDEN 1883!

Jule- Johann Sebastian Bach

ORATORIET

SOLISTER:

Eldrid Gorset, sopran
Christina Jønsi, alt
Vidar Hellkås, tenor
Brynjar Onsøien, bass

Musikere fra Oslo-Filharmonien
Lars Henrik Johansen, cembalo og orgel

DIRIGENT:

Steffen Kammler

KOR:

Cæciliaforeningen

BILLETTER:

Voksne 420, honnør 380, barn/stud. 180
[www.ticketmaster.no/tlf. 22 82 81 97](http://www.ticketmaster.no/tlf.22.82.81.97)
eller v/inngangen (kort/kont./Vipps)

2023 - Kantate 1-4-6

Lørdag 16. des.

Søndag 17. des.

kl. 18.00

Frogner kirke

CÆCILIA-
FORENINGEN

Norges eldste oratoriekor - stiftet 1879

Konserten arrangeres i samarbeid med Frogner menighet

Velkommen til en av Oslos eldste juletradisjoner!

Cæciliaforeningen har formidlet julebudskapet til Bachs toner siden 1883, og i mer enn tyve år har Frogner kirke vært rammen om konsertene.

Vanligvis er det de tre første delene av Bachs mesterverk som blir fremført. Vi kan ikke tenke oss en julekonsert uten de jublende åpningstonene i den første kantaten og fortellingen om Jesu fødsel. I år lar vi Bach fortsette juleevangeliet med beretningen om Jesu omskjæring og navngivning og om de hellige tre konger, som er temaene for henholdsvis den fjerde og sjette kantaten.

Med Juleoratoriet ønsker vi våre tilhørere en riktig god jul!

Juleoratoriet

I julen 1734 kunne kantoren ved Thomaskirken i Leipzig, Johann Sebastian Bach, presentere et nytt verk for menigheten. I tekstheftet han hadde fått trykt for anledningen, kalte han det et *Oratorium*. Det besto av til sammen seks deler eller kantater. De tre første ble fremført hver for seg på gudstjenestene første, andre og tredje juledag, og de tre siste på første nyttårsdag, søndagen over nyttår og trettende dag jul. Men Bach hadde komponert kantatene slik at de samtidig dannet en stor helhet, et oratorium.

Fremført under ett varer Juleoratoriet nesten tre timer og er en kraftprøve for både tilhørere og musikere. Siste gang Cæciliaforeningen gjorde det, var i 1997. Siden har vi som regel fulgt vanlig praksis og fremført de tre første kantatene. De tre nyttårskantatene er derfor kommet mer i skyggen, selv om de musikalsk står fullt på høyde med de tre første. I 2012 brøt vi derimot det tradisjonelle mønsteret: Den første, femte og sjetten kantaten ble sunget i Frogner kirke, til glede for både kor og tilhørere. Årets konsert består av en ny kombinasjon av tre kantater fra Juleoratoriet. Den første kantaten med sitt festlige åpningskor og beretningen om Jesu fødsel har beholdt sin selvfølgelig plass. Konserten fortsetter så med kantate fire om Jesu omskjæring og navngivning og avsluttes deretter med den sjetten kantaten om de hellige tre konger.

For tilhørerne i 1734 var tekst og musikk en blanding av kjente og ukjente ord og toner. Kjernen i teksten er Juleevangeliet, hentet fra evangelistene Lukas og Matteus. Bach delte opp denne teksten i korte avsnitt eller resitativer. De blir sunget i taletempo, akkompagnert av cembalo eller orgel, og det er de som driver handlingen fremover. Tenorsolisten er evangelisten. Andre solister medvirker der det forekommer dialog, men når en gruppe taler, overtar koret.

I hver av kantatene er det lagt inn to eller tre koraler. Dette er salmetekster og melodier som menigheten kjente godt og gjerne kunne sunget selv. Men i *Juleoratoriet* hadde Bach harmonisert melodiene på nytt med virkemidler som er fint tilpasset teksten, og koralene fremføres firstemt av koret. Meningen var trolig derfor at menigheten bare skulle lytte. En av melodiene, som vi også kjenner fra vår egen salmebok, benytter Bach både i første kantate (nr. 5) og som avslutning i den sjetten, men til to forskjellige tekster. Første gang er koralen innadvendt, siste gang bygger Bach den ut med orkesteravsnitt til en triumferende avslutning. Salmetekstene i *Juleoratoriet* gir uttrykk for hvordan fellesskapet i menigheten fordyper seg i evangeliets budskap.

Soloariene i verket er Bachs egne komposisjoner, og tekstene var nye. Ariene stanser handlingen, henter tema eller stikkord fra den foregående teksten og har karakter av subjektive vitnesbyrd, som naturligvis gjenspeiler teologi og forkynnelse på Bachs tid. Samme funksjon har også en type resitativer der solisten blir akkompagnert av større instrumentgrupper. Disse resitativene kommer gjerne som innledning til ariene. Åpningskorene anslår stemningen i kantatene og er rikt orkestrert i svingende, tredelt takt.

Hvem som har skrevet de nye tekstene, vet man ikke, men det kan ha vært Christian Friedrich Henrici. Under pseudonymet Picander hadde han skrevet flere tekster for Bach tidligere, blant annet til *Matteuspassjonen*. Men om Picander har levert grunnlaget, er det sannsynlig at Bach selv har bearbeidet tekstene så de fullt ut skulle passe til musikken.

For det tilhørerne i 1734 ikke ante, var at musikken til de fleste ariene og åpningskorene var gjenbruk. Det storslagne åpningskoret til første kantate, selve signaturl melodien til hele verket, var skrevet to år tidligere til teksten "Tönet ihr Pauken, erschallet Trompeten". Da hadde musikken vært en fødselsdagshyllest til kurfyrstinnen av Sachsen. Slik gjenbruk var vanlig blant komponister på den tiden, da lite av musikken ble trykt og komponisten selv ble oppfattet mer som håndverker enn som skaper av unike kunstverk. De to foregående årene hadde Bach skrevet flere kantater til begivenheter i fyrstehuset i Sachsen med musikk han brukte om igjen i *Juleoratoriet*. Kanskje hadde han lagt planene for oratoriet allerede da.

Etter Bachs død ble verket glemt, i likhet med det meste han hadde skrevet. Originalnotene til *Juleoratoriet* var havnet i Berlin, der det på ny ble fremført ved en konsert i 1857. Senere kom en trykt utgave, og den benyttet komponisten og dirigenten Thorvald Lammers da *Juleoratoriet* ble fremført her i landet for første gang i 1883. Det skjedde i Vår frelsers kirke i Christiania, nåværende Oslo domkirke, og koret, som Lammers hadde stiftet i 1879, er dagens Cæciliaforeningen.

Juleoratoriets posisjon som Bachs mest populære kirkemusikkverk hører de siste tiårene til. I Cæciliaforeningens konsertstatistikk forekommer *Juleoratoriet* til sammen ni ganger før 1940. Etter krigen blir intervallene kortere, og fra 1988 har konsertene vært årvisse. Siden 1991 har Frogner kirke dannet rammen for konsertene.

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Bach hadde bodd mange steder og hatt en rekke arbeidsgivere før han i 1723 kom til Leipzig. Han var født i byen Eisenach i Thüringen. Faren, som var hoff-, kirke- og bymusiker, tilhørte et stort dynasti av musikere og komponister. Ti år gammel mistet gutten begge foreldrene og vokste opp hos en eldre bror som var organist. Noen egentlig utdannelse som musiker og komponist fikk han ikke, men han ble satt i gode skoler, der sang og orgelspill var en viktig del av undervisningen.

Fra attenårsalderen forsørget Bach seg selv som musiker, ikke uten problemer. Han hadde lett for å komme på kant med sine arbeidsgivere på grunn av selvbevissthet og et heftig temperament. Velkjent er hans studiereise til Lübeck, der han ble i fire måneder i stedet for som avtalt fire uker for å lytte til orgelmesteren Dietrich Buxtehude.

Fra 1708, da Bach ble ansatt som organist og kammermusiker hos hertugen av Weimar, utviklet han seg raskt som komponist. Han ble også berømt som organist og ekspert på orgelbygging og var ute på flere reiser. Fra 1717 gikk han over til stillingen som kapellmester hos fyrsten av Anhalt-Köthen. Hoffet der tilhørte den reformerte kirke, som ikke tillot kirkemusikk. Men fyrsten var meget musikkinteressert og ga Bach stor grad av frihet. Til den rike produksjonen fra disse årene hører både verdslig orkestermusikk som *Brandenburgkonsertene* og studiepregede verk som *Das wohltemperierte Klavier* med preludier og fuger i alle tonearter. Til sin raskt voksende barneflokk skrev Bach flere samlinger av undervisningsstykker.

Johann Sebastian Bach, malt av Elias Gottlob Haussmann i 1746. Dette er det eneste samtidige portrettet som ikke er omdiskutert.

En ny og lite musikkvennlig fyrstinne skal være årsaken til at Bach søkte den ledige kantorstillingen ved Thomasskolen i Leipzig. Med tanke på stillingen komponerte han *Johannespasjonen*. To andre komponister som var mer berømt i samtiden, ble tilbudt kantorstillingen først, men trakk seg. Borgermesterens votum ved ansettelsen har skaffet ham varig plass i musikkhistorien: "Siden vi ikke kan få den beste, må vi nøye oss med middelmådigheten."

Bachs to viktigste oppgaver i Leipzig var å undervise ved skolen og skrive musikk til gudstjenestene. Komposisjonsvirksomheten de første årene hadde et nesten ufattelig omfang. Bach skrev fem årganger med kantater til de fleste av årets helligdager, hver med varighet som en kantate i *Juleoratoriet* eller litt kortere. Alle kantatene innøvde han selv og fremførte med sangere og musikere. I tillegg skrev han *Matteuspasjonen* i slutten av 1720-årene. Samtidig forsømte han ikke skoleundervisningen, men den var preget av stadige konflikter og kompetansestrid med rektorer og andre overordnede. I senere år trakk Bach seg unna så mye som mulig og tok fatt på selvvalgte komposisjonsoppgaver – *H-mollmessen* for hoffet i Dresden, studieverket *Die Kunst der Fuge* og *Das musikalische Opfer*, som ble til etter et særdeles vellykket besøk hos Fredrik den store av Preussen. Et slaganfall endte livet hans i juli 1750.

Bare ett eller høyst to portretter av Bach regnes som ekte. Men kanskje det beste bildet gir en skildring av ham i arbeid med musikerne: "Hvis du kunne se ham, hvordan han synger og skjøtter sitt eget parti mens han samtidig dirigerer alle sine 30 eller 40 musikere og får dem til å holde takten ved å nikke, trampe eller løfte fingeren truende i været, hvordan han føler takten i hele kroppen, kontrollerer harmoniene med gode ører og får frem alle stemmene med sin egen begrensede hals."

Knut Johannessen

ERSTER TEIL:

1. CHOR

Jauchzet, frohlocket! Auf, preiset die Tage!
Rühmet, was heute der Höchste getan!
Lasset das Zagen, verbannet die Klage,
Stimmet voll Jauchzen und Fröhlichkeit an!
Dienet dem Höchsten mit herrlichen Chören,
Lasst uns den Namen des Herrschers verehren!

2. REZITATIV (Tenor)

Evangelist: Es begab sich aber zu der Zeit, dass ein Gebot von dem Kaiser Augusto ausging, dass alle Welt geschätzt würde. Und jedermann ging, dass er sich schätzen liesse, ein jeglicher in seine Stadt. Da machte sich auch auf Joseph aus Galiläa, aus der Stadt Nazareth, in das jüdische Land zur Stadt David, die da heisset Bethlehem; darum, dass er von dem Hause und Geschlechte David war, auf dass er sich schätzen liesse mit Maria, seinem vertrauten Weibe, die war schwanger. Und als sie daselbst waren, kam die Zeit, dass sie gebären sollte.

3. REZITATIV (Alt)

Nun wird mein liebster Bräutigam, Nun wird der Held aus Davids Stamm
Zum Trost, zum Heil der Erden
Einmal geboren werden. Nun wird der Stern aus Jakob scheinen, Sein Strahl bricht schon hervor;
Auf, Zion! und verlasse nun das Weinen,
Dein Wohl steigt hoch empor.

4. ARIE (Alt)

Bereite dich, Zion, mit zärtlichen Trieben,
Den Schönsten, den Liebsten bald bei dir zu sehn.
Deine Wangen müssen heut viel schöner prangen,
Eile, den Bräutigam sehnlichst zu lieben.

5. CHORAL

Wie soll ich dich empfangen,
Und wie begegn' ich dir?
O aller Welt Verlangen,
O meiner Seelen Zier!
O Jesu, Jesu! Setze
mir selbst die Fackel bei,
Damit, was dich ergötze,
Mir kund und wissend sei.

6. REZITATIV (Tenor)

Evangelist: Und sie gebar ihren ersten Sohn, und wickelte ihn in Windeln und legte ihn in eine Krippe, denn sie hatten sonst keinen Raum in der Herberge.

FØRSTE DEL:

1. KOR

Bryt ut i jubel og glede! Stå opp, lovpris disse dagene! Rop ut det den høyeste i dag har gjort! La motløsheten fare, send klagene på dør, stem opp til sang med jubel og glede! Tjen den høyeste med herlige kor, la oss ære den allmektiges navn!

2. RESITATIV (tenor)

Evangelisten: Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskriveres i manntall. Og alle dro av sted for å la seg innskrive, hver til sin by. Josef dro da fra byen Nasaret i Galilea, til Davids by Betlehem, for å la seg innskrive sammen med Maria, som var lovet bort til ham, og som ventet barn. Og mens de var der, kom tiden da hun skulle føde.

3. RESITATIV (alt)

Nå skal min kjæreste brudgom, nå skal helten av Davids ætt endelig bli født til trøst og frelse for jorden.
Nå skal Jakobs stjerne skinne, dens stråler bryter alt frem.
Stå opp, Sion, og slutt å gråte, din lykke når store høyder.

4. ARIE (alt)

Forbered deg, Sion, med kjærlig hengivenhet, for snart skal du se den vakreste og kjæreste hos deg. I dag skal dine kinn blusse av skjønnhet, skynd deg til din brudgom med kjærlig lengsel.

5. KORAL

Hvordan skal jeg ta imot deg, og hvordan skal jeg gå deg i møte, du, all verdens lengsel, du, min sjels smykke?
Å Jesus, Jesus, sett selv en fakkell ved min side så jeg sikkert kan få vite hva som er til ditt behag.

6. RESITATIV (tenor)

Evangelisten: Og hun fødte sin sønn, den førstefødte. Hun svøpte ham og la ham i en krybbe, for det var ikke husrom for dem.

7. CHORALE UND REZITATIV (Sopran, Bass)

S: Er ist auf Erden kommen arm,
B: Wer will die Liebe recht erhöh'n,
Die unser Heiland vor uns hegt?
S: Dass er unser sich erbarm,
B: Ja, wer vermag es einzusehen,
Wie ihn der Menschen Leid bewegt?
S: Und in dem Himmel mache reich,
B: Des Höchsten Sohn kommt in die Welt,
Weil ihm ihr Heil so wohl gefällt,
S: Und seinen lieben Engeln gleich.
B: So will er selbst als Mensch geboren werden,
S: Kyrieleis!

8. ARIE (Bass)

Grosser Herr und starker König,
Liebster Heiland, o wie wenig
Achtest du der Erden Pracht!
Der die ganze Welt erhält,
Ihre Pracht und Zier erschaffen,
Muss in harten Krippen schlafen.

9. CHORAL

Ach mein herzliebes Jesulein,
Mach dir ein rein sanft Bettelein,
Zu ruhn in meines Herzens Schrein,
Dass ich nimmer vergesse dein!

VIERTER TEIL:

36. CHOR

Fallt mit Danken, fallt mit Loben Vor des Höchsten Gnadenthron! Gottes Sohn will der Erden Heiland und Erlöser werden. Gottes Sohn Dämpft der Feinde Wut und Toben.

37. REZITATIV (Tenor)

Und da acht Tage um waren, dass das Kind beschnitten würde, da ward sein Name genennet Jesus, welcher genennet war von dem Engel, ehe denn er im Mutterleibe empfangen ward.

38. REZITATIV (Bass), DUETT (Sopran und Bass)

Bass: Immanuel, o süßes Wort!
Mein Jesus heisst mein Hirt, Mein Jesus heisst mein Leben. Mein Jesus hat sich mir ergeben, Mein Jesus soll mir immerfort Vor meinen Augen schweben. Mein Jesus heisst meine Lust, Mein Jesus labet Herz und Brust.
Sopran: Jesu, du mein liebstes Leben,
B: Komm! Ich will dich mit Lust umfassen
S: Meiner Seelen Bräutigam,

7. KORAL OG RESITATIV (sopran, bass)

S: Han er kommet fattig til jorden
B: Hvem kan høyt nok verdsette den
kjærlighet som vår frelser har for oss?
S: Så han forbarmet seg over oss
B: Ja, hvem er i stand til å innse
hvordan menneskenes lidelser rører ham?
S: Og gjør oss rike i himmelen.
B: Den høyestes sønn kommer til verden
fordi vår frelse ligger ham slik på hjertet
S: Ja, lik hans kjære engler.
B: Så vil han selv bli født som menneske.
S: Kyrie eleison!

8. ARIE (bass)

Store herre og mektige konge,
kjæreste frelser, å, hvor lite bryr du deg
om jordens prakt!
Han som holder hele verden i din makt
og har skapt all dens prakt og pryde,
han må selv sove i en hard krybbe.

9. KORAL

Å, min hjertens kjære Jesus,
lag deg en ren og myk liten seng
i mitt hjertes skrin. Der skal du hvile,
så jeg aldri glemmer deg!

FJERDE DEL:

36. KOR

Fall på kne med takk og lovsang for den høyestes nådetrone! Guds sønn er villig til å bli jordens frelser og forløser. Guds sønn kveler fiendens vrede og raseri.

37. RESITATIV (Tenor)

Da åtte dager var gått og han skulle omskjæres, fikk han navnet Jesus, det som engelen hadde gitt ham før han ble unnfanget i mors liv.

38. RESITATIV (Bass), DUETT (Sopran og bass)

Bass: Immanuel, å vakreste ord!
Min Jesus er min tilflukt, min Jesus er mitt liv,
min Jesus har gitt seg selv for meg,
min Jesus skal for alltid stå for mine øyne, min
Jesus er min glede,
min Jesus styrker mitt hjerte og bryst.
Sopran: Jesus, du er det kjæreste i mitt liv.
B: Kom, jeg vil ta deg i favn med glede.
S: Min sjels brudgom

B: Mein Herze soll dich nimmer lassen.
S: Der du dich vor mich gegeben!
B: Ach! So nimm mich zu dir!
S: An der bittern Kreuzes Stamm!
B: Auch in dem Sterben sollst mir Das Allerliebste sein; In Not, Gefahr und Ungemach Seh ich dir sehnlichst nach. Was jagte mir zuletzt der Tod für Grauen ein? Mein Jesus! Wenn ich sterbe, So weiss ich, dass ich nicht vererbe; Dein Name steht in mir geschrieben, Der hat des Todes Furcht vertrieben.

39. ARIE (Sopran – Echo)

Flösst, mein Heiland, flösst dein Namen Auch den allerkleinsten Samen Jenes strengen Schreckens ein? Nein, du sagst ja selber nein. (Echo: Nein.)
Sollt ich nun das Sterben scheuen = Nein, dein süsses Wort ist da! Oder sollt ich mich erfreuen? Ja, du Heiland sprichst selbst ja. (Echo: Ja.)

40. REZITATIV, DUETT (Sopran und Bass)

Bass: Wohlan! Dein Name soll allein
Sopran: Jesu, mein Freud und Wonne,
Meine Hoffnung, Schatz und Teil,
B: In meinem Herzen sein.
S: Mein Erlöser, Schutz und Heil, Hirt und König,
Licht und Sonne!
B: So will ich dich etzücket nennen, Wenn Brust und Herz zu dir vor Liebe brennen. Doch, Liebster, sage mir:
S: Ach, wie soll ich würdiglich, Mein Herr Jesu, preisen dich?
B: Wie rühm ich dich, wir dank ich dir?

41. ARIE (Tenor)

Ich will nur dir zu Ehren leben, Mein Heiland, gib Mir Kraft und Mut, Dass es mein Herz recht eifrig tut! Stärke mich, Dein Gnade würdiglich und mit Danken zu erheben!

42. CHORAL

Jesu richte mein Beginnen, Jesu bleibe stets bei mir! Jesu zäume mir die Sinnen, Jesu sei nur mein Begier. Jesu sei mir in Gedanken, Jesu, lasse mich nicht wanken.

SECHSTER TEIL:

54. CHOR

Herr, wenn die stolzen Feinde schnauben,
so gib, dass wir im festen Glauben
nach deiner Macht und Hilfe sehn.
Wir wollen dir allein vertrauen;
so können wir den scharfen Klauen
des Feindes unversehrt entgehn.

B: Mitt hjerte skal aldri gi slipp på deg.
S: Du som har gitt seg selv for meg!
B: Akk, så ta meg til deg!
S: På korsets bitre tre!
B: Også i døden skal du være det kjæreste for meg. I nød, fare og motgang ser jeg til deg med lengsel. Hvordan skulle døden fylle meg med gru? Min Jesus, når jeg dør, vet jeg at jeg ikke går fortapt. Ditt navn står innskrevet i meg, det har fordrevet frykten for døden.

39. ARIE (Sopran – ekko)

Min frelser, bærer ditt navn med seg det aller minste frø av denne redselen?
Nei, du sier jo selv nei. (Ekko: nei.)
Skal jeg nå frykte døden? Nei, ditt milde ord er jo der. Eller skal jeg glede meg? Ja, frelser, du sier selv ja. (Ekko: ja.)

40. RESITATIV, DUETT (sopran og bass)

Bass: Friskt mot! Ditt navn alene skal
Sopran: Jesus, min fryd og glede,
mitt håp og skatt, som jeg har del i,
B: være i mitt hjerte.
S: min forløsning, smykke og frelse, hyrde og konge, lys og sol!
B: Så vil jeg begeistret nevne ditt navn når mitt bryst og hjerte brenner av kjærlighet til deg. Men si meg, min kjæreste:
S: Akk, hvordan skal jeg verdig prise deg, Jesus, min Herre?
B: Hvordan skal jeg prise deg og takke deg?

41. ARIE (tenor)

Jeg vil leve bare for å ære deg, min frelser, gi meg kraft og mot, så det fyller mitt hjerte med nidkjærhet! Gi meg styrke, så jeg med takk kan prise din nåde på verdig vis!

42. KORAL

Jesus, led meg fra begynnelsen, Jesus, bli alltid hos meg! Jesus, styr mine sanser, Jesus, vær mitt eneste ønske, Jesus, vær i mine tanker, Jesus, la meg ikke vakle.

SJETTE DEL:

54. KOR

Herre, når hovmodige fiender snerrer,
så hjelp oss å holde fast ved troen
og stole på din makt og hjelp.
Når vi har tillit til deg alene,
kan vi usåret slippe unna fiendens skarpe klør.

55. REZITATIV

Evangelist: Da berief Herodes die Weisen heimlich und erlernt mit Fleiss von ihnen, wenn der Stern erschienen wäre und weiset sie gen Bethlehem und sprach:

Herodes: Ziehet hin und forschet fleissig nach dem Kindlein, und wenn ihrs findet, sagt mir´s wieder, dass ich auch komme und es anbete.

56. REZITATIV (Sopran)

Du Falscher, suche nur den Herrn zu fällen, nimm alle falsche List, dem Heiland nachzustellen; der, dessen Kraft kein Mensch ermisst, bleibt doch in sichrer Hand.

Dein Herz, dein falsches Herz ist schon, nebst aller seiner List, des höchsten Sohn, den du zu stürzen suchst, sehr wohl bekannt.

57. ARIE (Sopran)

Nur ein Wink von seinen Händen stürzt ohnmächt´ger Menschen Macht. Hier wird alle Kraft verlacht! Spricht der Höchste nur ein Wort, seiner Feinde Stolz zu enden, o, so müssen sich sofort Sterblicher Gedanken wenden.

58. REZITATIV (Tenor)

Evangelist: Als sie nun den König gehöret hatten, zogen sie hin. Und siehe, der Stern, den sie im Morgenlande gesehen hatten, ging für ihnen her, bis dass er kam, und stund oben über, da das Kindlein war. Da sie den Stern sahen, wurden sie hoch erfreuet und gingen in das Haus und funden das Kindlein mit Maria, seiner Mutter, und fielen nieder und beteten es an und täten ihre Schätze auf und schenkten ihm Gold, Weihrauch und Myrrhen.

59. CHORAL

Ich steh an deiner Krippen hier, o Jesulein, mein Leben.
Ich komme, bring und schenke dir, was du mir hast gegeben.
Nimm hin, es ist mein Geist und Sinn, Herz, Seel´ und Mut, nimm alles hin, und lass dir´s wohl gefallen.

60. REZITATIV (Tenor)

Evangelist: Und Gott befahl ihnen im Traum, dass sie sich nicht sollten wieder zu Herodes lenken und zogen durch einen anderen Weg wieder in ihr Land.

55. RESITATIV

Evangelisten: Da kalte Herodes vismennene til seg i all stillhet og spurte dem nøye ut om tiden da stjernen hadde vist seg. Så sendte han dem til Betlehem og sa: *Herodes:* "Dra av sted og forhør dere nøye om barnet! Og når dere har funnet det, så meld fra til meg, for at også jeg kan komme og hylle det."

56. RESITATIV (sopran)

Du bedrager, forsøk bare å styrte Herren, bruk alle listige knep for å ta frelseren. Han, som har en styrke intet menneske kan fatte, er likevel i trygge hender. Guds sønn, som du forsøker å styrte, kjenner allerede helt ut til ditt falske hjerte og listige planer.

57. ARIE (sopran)

Bare et tegn fra hans hender skal til for å knuse kraftløse menneskers makt. Her blir all styrke gjort til spott og spe. Om bare den høyeste taler ett ord for å gjøre slutt på sin fiendes hovmod, ja, så må straks alle dødelige endre sine tanker.

58. RESITATIV (tenor)

Evangelisten: Da de hadde hørt kongens ord, dro de av sted. Og se, stjernen som de hadde sett gå opp, gikk foran dem inntil den ble stående over stedet der barnet var. Da de så stjernen, ble de fylt av jublende glede. De gikk inn i huset og fikk se barnet hos moren, Maria, og de falt på kne og hyllet ham. Så åpnet de skrinene sine og bar fram gaver til barnet: gull, røkelse og myrra.

59. KORAL

Her står jeg ved din krybbe, å lille Jesus, du mitt liv.
Jeg kommer med alt du har gitt meg og overgir det til deg.
Ta imot det, det er min sjel og sinn, mitt hjerte, ånd og mot, ta imot det hele, og la det være til glede for deg.

60. RESITATIV (tenor)

Evangelisten: Men i en drøm ble de varslet om at de ikke måtte vende tilbake til Herodes, og de tok en annen vei hjem til sitt land.

61. REZITATIV (Tenor)

So geht!

Genug, mein Schatz geht nicht von hier,
er bleibet da bei mir, ich will ihn auch nicht
von mir lassen.

Sein Arm wird mich aus Lieb
mit sanftmutsvollem Trieb
und grösster Zärtlichkeit umfassen;
er soll mein Bräutigam verbleiben,
ich will ihm Brust und Herz verschreiben.
Ich weiss gewiss er liebet mich,
mein Herz liebt ihn auch inniglich
und wird ihn ewig ehren.

Was könnte mich nun für ein Feind
bei solchem Glück versehen?

Du, Jesu, bist und bleibst mein Freund;
und werd ich ängstlich zu dir flehn:
Herr, hilf! so lass mich Hilfe sehn.

62. ARIE (Tenor)

Nun mögt ihr stolzen Feinde schrecken;
was könnt ihr mir für Furcht erwecken?
Mein Schatz, mein Hort ist hier bei mir!
Ihr mögt euch noch so grimmig stellen,
droht nur, mich ganz und gar zu fällen,
doch seht, mein Heiland wohnt hier.

63. REZITATIV (Sopran, Alt, Tenor, Bass)

Was will der Hölle Schrecken nun,
was will uns Welt und Sünde tun,
da wir in Jesu Händen ruhn?

64. CHORAL

Nun seid ihr wohl gerochen
an eurer Feinde Schar,
denn Christus hat zerbrochen,
was euch zuwider war.
Tod, Teufel, Sünd und Hölle
sind ganz und gar geschwächt;
bei Gott hat seine Stelle
das menschliche Geschlecht.

61. RESITATIV (tenor)

Bare dra av sted!

Min kjæreste skatt drar ikke herfra
han blir hos meg, og jeg vil ikke slippe
ham fra meg.

Hans armer vil omfavne meg
med inderlighet og største ømhet,
og han skal bli min brudgom.
Jeg vil skjenke ham hjertet i mitt bryst.
Jeg vet med sikkerhet at han elsker meg.
Mitt hjerte elsker også ham inderlig
og vil ære ham i evighet.
Hvilken fiende kan vel såre meg
i en slik lykke?

Jesus, du er og blir min venn,
og om jeg engstelig bønnfaller deg:
"Herre, hjelp meg!"
så la meg oppleve hjelpen.

62. ARIE (tenor)

Nå kan dere prøve å skremme meg,
hovmodige fiender. Hva skulle skape frykt
i meg? Min kjæreste skatt og støtte er hos
meg! Dere kan bare rase og true
med å tilintetgjøre meg, for se:
min frelser har bolig her.

63. RESITATIV (sopran, alt, tenor, bass)

Hva vil helvetes redsler kunne gjøre nå,
hva vil denne verdens synder kunne utrette,
når vi hviler i Jesu hender?

64. KORAL

Nå har dere fått hevn
over fiendens flokk,
for Kristus har knust
det som var avskyelig for dere.
Død, djevel, synd og helvete
har mistet all sin kraft;
menneskeslekten har fått
sin bolig hos Gud.

Eldrid Gorset, sopran

Sopranen Eldrid Gorset kommer fra Oppdal og er for øyeblikket engasjert som praktikant ved det Kongelige Teater i København. Her hadde hun sin debut høsten 2022 som Musetta og har siden dette gjort flere spennende roller som Zerlina, Frasquita og Clorinda og Despina. Høsten 2023 gjør Eldrid Gorset sin debut på Den Norske Opera og Ballett i produksjon av Offenbach *Orphée aux enfers* i rollen som Eurydice.

Eldrid har sin utdannelse fra Norges musikkhøyskole, Barratt Due og Operahøgskolen (KHIO), og hadde sin debut med KORK som Gretel og Taumännchen (*Hänsel und Gretel*) på Den Norske Opera og Ballett i regi av Kunsthøgskolen i Oslo i 2019 og året etter som Nannetta (*Falstaff*). I nyere tid har hun bl.a. vært med på urframføringen av *Flagstad – an Opera* av Ketil Bjørnstad og sunget En-kvinnes-operaen *La Voix Humaine* av Poulenc i nynorsk forkledning.

Av kirkemusikk har hun ved flere anledninger vært solist i bl.a. Bachs *Juleoratorium* (Lillehammer Opera og Ballett), Mozarts *Messe i F-dur* og Haydns *Nelsonmesse* (Mozartfestivalen) og holdt flere konserter på Troldhaugen.

Christina Jønsi, alt

Christina Jønsi er født og oppvokst i Skien. Hun har en bachelorgrad fra Griegakademiet i Bergen 2018, og hun fullførte sin master i opera ved Kunsthøgskolen i Oslo i 2021 under veiledning av Solveig Kringlebotn. Sesongen 2021/2022 var hun solistpraktikant ved Den Norske Opera og Ballett. Her var hun først med i Vidar Magnussens *Orfeus i Underverdenen* i rollen som Juno. Videre gjorde hun gjeterjenta Pastuchyňa i Janacheks vakre *Jenůfa*, og hun var med i gjenoppsetningen av Calixto Bieitos *Carmen*, i rollen som Mercédès. Siden det har hun vært tilbake i operaen som 2. magd i Elektra, og senest denne høsten gjorde hun en av hovedrollene i den kritikerroste ungdomsoperaen *Ingenting*. I februar gjør hun sin debut på operaen i Kristiansund, i rollen som Magdelone i *Den Stundesløse* av Bræin.

Hun har også markert seg som en ettertraktet oratoriesolist. I høst var hun blant annet for første gang solist i Oslo Domkirke med Oslo Bach-kor, under ledelse av Iver Kleive, i verkene *Te Deum* av Bruckner, og kantaten *Ein feste Burg* av Bach. Dette er andre gangen hun er solist i *Juleoratoriet* med Cæciliaforeningen.

Vidar Hellkås, tenor

Vidar Hellkås har sin musikalske utdannelse fra Universitetet i Oslo og Norges Musikkhøgskole. Som solist har han gjort seg bemerket innen barokkmusikken og særlig som evangelist i Bachs pasjoner og juleoratorium. Cæciliaforeningen har engasjert ham flere ganger til slike partier. På repertoaret innen kirkemusikk finner vi også Händels *Messias*, Mozarts *Requiem* og Rossinis *Petite messe solennelle*.

Med sine allsidige musikalske interesser og bakgrunn er han ofte å finne på plakaten som konsertsolist i de fleste sjangre. Han har vært solist med blant annet Det Norske Kammerorkester, Barokkanerne og Tromsø Symfoniorkester. Han har også gitt ut boken *Klassiske sanger*.

Brynjar Onsøien, bass

Brynjar Onsøien har studert på Barratt Due Musikk institutt og jobber mye med ensemble-sang rundt om i Norge, med forskjellige grupper og ensembler som Kilden Vokalensemble, Vokal Nord, Vocal Art, Christiania Mannskor og Den Norske Opera & Ballets Operakor og Mannskvartetten Tre Skjeggete Menn.

Brynjar engasjerer seg i alt fra operakor til samtidsmusikk, barbershop jazz og teaterforestillinger. Som solist har han fremført Bach-kantater så vel som *Carmina Burana* ved siden av operaroller gjennom studiet. Han debuterte som Masetto på Kildens oppsetning av *Don Giovanni* i 2022, og er også sanger/skuespiller i teaterforestillingen *Utvik Senior* som vant Årets Hedda i 2022.

Oda Johanne Kristensen, sopran (ekko)

Oda Johanne Kristensen er sopran i Cæciliaforeningen og har vært medlem i koret siden 2017. Hun har tidligere vært sangelev ved Kulturskolen i Kristiansand.

Musikere fra Oslo-Filharmonien

Oslo-Filharmonien er landets ledende symfoniorkester, med stor internasjonal anerkjennelse. Orkesteret ble opprettet i 1919 med 59 musikere. De har hatt en fantastisk utvikling og nyter stor respekt i europeiske konserthus under sin nåværende sjefsdirigent Klaus Mäkelä. I dag er antallet musikere ca. 110. Orkesterets daglige tilholdssted er Oslo Konserthus.

Arne Jørgen Øian takker av som konsertmester under Juleoratoriet etter denne sesongen. Et konservativt anslag går ut på at han gjennom årenes løp har ledet orkesteret i mer enn 60 av Cæciliaforeningens konserter. Fra koret har vi kunne se på en rolig, tålmodig og fremfor alt vennlig og smilende sjefsmusiker der nede til høyre for dirigenten (sett fra kortrabulanten). Arne Jørgens kompetanse som musiker er ubestridelig og fremhevet av mange. I Cæciliaforeningen har han også vært høyt verdsatt som en god lagspiller. Vi takker hjerteligst for samarbeidet.

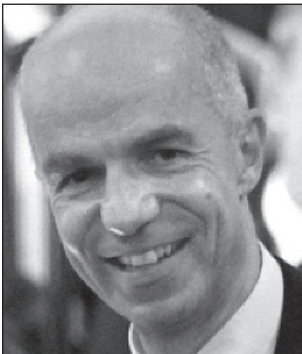
Lars Henrik Johansen, orgel

Lars Henrik Johansen er en mye brukt frilanscembalist og har arbeidet med bl.a. Kringkastingsorkesteret, Det Norske Kammerorkester, Norsk Barokkorkester, Det Norske Solistkor, Trondheim-Solistene, Camerata Nordica, Oslo Kammerorkester, Kristiansand Symfoniorkester, Harald Hårfagre Kammerorkester, Barokkanerne og Mormorio. Han har mastergrad i cembalospill fra Norges Musikkhøyskole og mastergrad i tidligmusikk fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium.

Stefan Ibsen Zlatanov, repetitør

Stefan Ibsen Zlatanov er Cæciliaforeningens faste repetitør. Han er utdannet pianist og kordirigent og han studerte ved både Norges Musikkhøgskole (NMH) 2009 og ved Hanns Eisler Hochschule für Musik Berlin. Han har også tatt etterutdanning i kordireksjon ved NMH. Stefan jobber fast som akkompagnatør ved NMH, Oslo By Steinerskole, Høyskolen

i Staffeldtsgate og ved Universitetet i Agder (UiA). Stefan har bred erfaring med korledelse. Høsten 2014 var han dirigent for uroppføringen av Kunst-hall Oslo i Oslo rådhus, en oppføring som ble nevnt i New York Times. Under Oslo Operafestival var han musikalsk ansvarlig for oppsetningen av Pagliacci. Stefan driver et prosjektbasert vokalensemble, Oslo madrigal-ensemble. Stefan spiller fast i inn- og utland med Alexander Rybak, og arbeider jevnlig med flere av Norges fremste operasangere. Han er en meget ettertraktet frilanspianist, og spiller alt fra klassisk, jazz og pop til samtids-musikk og folkemusikk. I 2016 ga Stefan ut sin første soloplate.

Steffen Kammler, dirigent

Steffen Kammler har sin bakgrunn fra Øst-Tyskland. I åtte år sang Steffen i det tradisjonsrike guttekolet Dresdner Kreuzchor, et av de fremste guttekoletene i Tyskland. Han er utdannet kor og orkesterdirigent ved musikkhøyskolene i Weimar og Leipzig i 1996. Steffen startet sin dirigentkarriere i 1990 da han tok over ledelsen av Kammerchor Josquin des Prez Leipzig, et ensemble som har spesialisert seg på tidlig musikk fra renessanse til tidlig barokk og frem-

føringer av ny musikk. Med Kammerchor Josquin des Prez ble det flere radioproduksjoner og innspilling av Orlando di Lassos *Psalmi poenintentialis* for selskapet Raumklang. Steffen var fortsatt direksjonsstudent da han fikk sitt første engasjement som kormesterens assistent ved Opernhaus Halle. Dette banet vei for en stilling ved et av Europas største operahus, Hamburgische Staatsoper, hvor han arbeidet med det profesjonelle koret fra 1997 - 2001.

I 2001 flyttet Steffen til Norge og ble kormester ved Den Norske Opera & Ballett. Han bygget opp operakoret til et ensemble som kunne måle seg med de beste i internasjonal målestokk. I samme periode startet Steffen operaens eget barnekor. Fra 2009 valgte han å konsentrere seg om sine egne musikalske prosjekter, fra nå av som frilansdirigent. Ved siden av sin stilling som lektor for musikk på St Hallvard videregående skole i Lier jobbet han som høyskolelektor ved Barratt Due høyskole og periodevis som gjesteprofessor ved universitetet i Shaoxing i Kina. I 2021 publiserte han sin lærebok "Dirigentboka" i Norsk Musikkforlag. Han har dirigert Cæciliaforeningen siden 2008.

Cæciliaforeningen

Cæciliaforeningen er et blandet kor med sangere i alle aldre. Koret ble grunnlagt i 1879, og er Norges eldste oratoriekor. I oktober 2021 ble koret hedret med et Blått skilt fra Oslo Byes Vel. Skiltet finnes på veggen i Kirkegaten 17 i Oslo, der oppstarten skjedde. Cæciliaforeningen er et livskraftig, aktivt og stort kor med et høyt ambisjonsnivå. Selv om koret hovedsakelig fremfører større klassiske verk med orkester og solister, er også a cappella-stykker en del av repertoaret. Cæciliaforeningen har en betydelig plass i norsk musikkhistorie. Koret har uroppført flere verk av norske komponister, og har også stått for førstegangsfremførelser i Norge av de fleste større verk for kor og orkester, bl.a. *Juleoratoriet* av J.S. Bach.

Dagens kor fører tradisjonen videre ved å legge hovedvekten på kirkemusikalske verk for kor og orkester. Kjernerrepertoaret er Bachs *Juleoratorium*, *Johannespasjonen*, *h-mollmessen*, Mozarts *Requiem*, Brahms *Ein deutsches Requiem*, messekomposisjonene av Haydn, Mozart, Schubert, Beethoven, Händels oratorier og Rossini, Mendelssohn og Dvoráks store korsymfoniske verk. Korverk av sentrale korkomponister som Kodály, Stravinskij, Szymanowski, Duruflé og Rutter har også blitt fremført.

Forpliktet til korets historiske rolle, oppfører koret norske korverk som har en viktig plass i landets musikkhistorie. I løpet av de siste årene har vi fremført de første tilgjengelige korverk med orkester som har tilknytning til Norge: Georg von Bertouchs kantate *Gott, der Herr, der Mächtige redet* og Friedrich August Reissigers *Requiem* til Kong Karl Johans død. Av nyere verk kan nevnes Fartein Valens *Salme 121* og Kjell Mørk Karlsens *Sinfonia da Requiem*. Koret ga i 2012 ut en CD-innspilling av Reissigers *Requiem*. Med dette verket har Cæciliaforeningen også reist på turné til Reissigers fødeby, Bad Belzig i Tyskland, og i 2014 ble koret invitert til å fremføre verket i Slottskyrkan på Stockholms slott ved den svenske markeringen av 200-årsjubileet for 1814.

Med Steffen Kammler som dirigent har a cappella-verk fått økt plass i korets programmer. Vår dirigent har laget flere nye partiturer etter håndskrevne manuskripter fra sentrale norske nasjonalromantikere som Johannes Haarklou, Friedrich August Reissiger og Catharinus Elling. Og selvfølgelig synger Cæciliaforeningen komposisjoner fra de norske klassikerne Arild Sandvold (en av korets tidligere dirigenter), Knut Nystedt og Egil Hovland.

VÅR NESTE KONSERT:

Søndag 17. mars 2024 kl. 18.00 i Frogner kirke,
Vivaldi Kyrie i g-moll og Gloria i D-dur,
Lotti Credo i F-dur og Vivaldi Magnificat RV610.

KOM OG SYNG

store verk med orkester i et stort kor!

Cæciliaforeningen søker nye sangere. Vi øver mandager fra 19.00-21.30 i Professor Dahls gt. 30 på Frogner.

Ta kontakt:
www.ceciliaforeningen.no
post@ceciliaforeningen.no
telefon 90 86 96 19

Vi synger også a cappella. Hør et utvalg på YouTube med søkeord: cæciliaforeningen.

**CÆCILIA-
FORENINGEN**

